

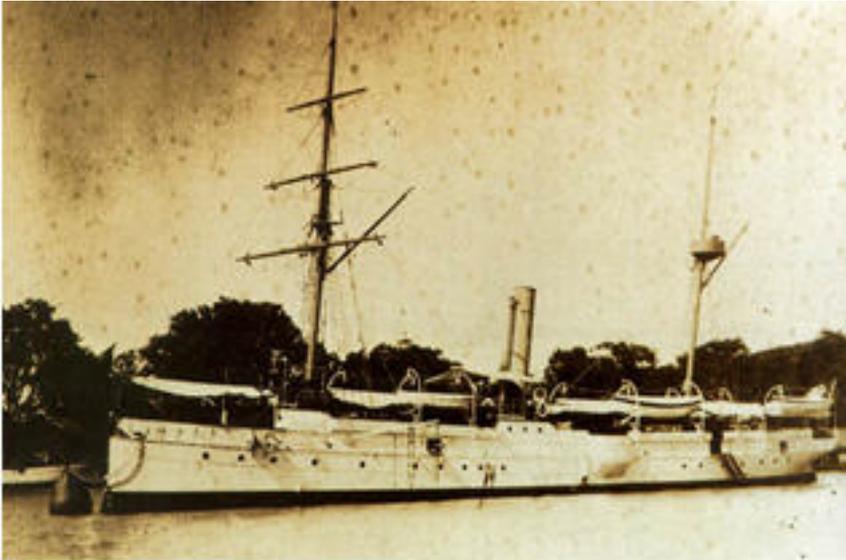

ย ย ย ย ม่วน (คดีพระยอด เมืองขวาง) ที่ทำให้มองสิเออร์โกรสกุแรงตาย และกรณีที่ไทยโจมตีเรือรบฝรั่งเศสที่ปากน้ำ ๔. ย ย ย ย
 ย ย ย ย ๔. รัฐบาลไทยต้องลงโทษเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยที่ทำผิดตามข้อ ๓ และจ่ายเงินให้กับครอบครัวของผู้เสียหายในข้อ ๓
 ย ย ย ๕. ย ค่าเสียหายนี้ให้จ่ายเป็นเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ ฟรังก์^[1] เป็นค่าปรับใหม่ในความเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ชนชาติฝรั่งเศส
 ย ย ย ๖. ย ย ให้จ่ายเงินอีก ๓,๐๐๐,๐๐๐ ฟรังก์ โดยให้ชำระเป็นเงินเหรียญโดยทันที โ เป็นมัดจำใ การจะชดใช้ค่าเสียหายต่างๆ และเงินค่าทำขวัญในข้อ ๔
 และ ๕ หรือถ้าไม่สามารถ ก็ต้องยอมให้รัฐบาลฝรั่งเศสมีสิทธิเก็บภาษีอากรในเมืองพระตะบองและเสียมราฐ

เรือหลวงมกุฎราชกุมาร ลำหนึ่งที่เคยพร้อมเข้าสู่สมรภูมิตั้งร่วมกับกองเรือรบของสยามในช่วงเวลานั้น

ทั้งนี้หากไทยไม่ยื่นคำตอบภายใน ๔๘ ชั่วโมง โดยยินยอมตามคำเรียกร้องข้างต้น ฝรั่งเศสจะปิดอ่าวไทยทันที

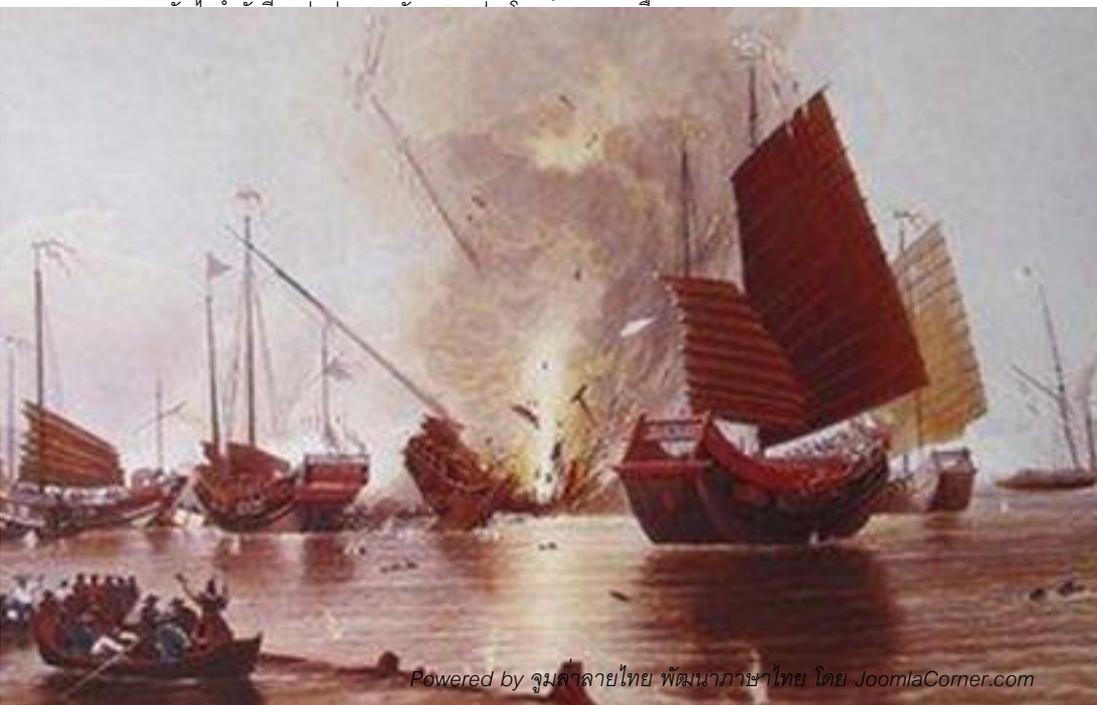
[1] อัตราแลกเปลี่ยนในขณะนั้น ๑ ฟรังก์ เท่ากับ ๐.๕๑๖ บาท

เรือหลวงมกุฎราชกุมาร ลำหนึ่งที่เคยพร้อมเข้าสู่สมรภูมิตั้งร่วมกับกองเรือรบของสยามในช่วงเวลานั้น

เหตุวิกฤตการณ์ครั้งนั้น สยามประเทศแทบจะสูญเสียความเป็นเอกราชทีเดียว เนื่องจากขณะนั้นฝรั่งเศสเป็นมหาอำนาจและประสงค์จะยึดครองไทยเป็นอาณานิคม เหมือนดังที่ยึดครองดินแดนประเทศต่างๆ ในอินโดจีนไว้หมดแล้ว สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ ซึ่งยึดมั่นอยู่กับความหวังสุดท้าย ว่าอังกฤษจะไม่ทอดทิ้งมิตรประเทศเช่นไทย ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะขัดขวางฝรั่งเศสและขอเรียกร้องต่างๆ พระองค์ทรงคาดหวังและรอคอยความช่วยเหลือที่ดีที่สุดจากอังกฤษ เพื่อเข้ามาช่วยคลี่คลายวิกฤตการณ์

ย ย ย ย ย ย ย ความเฉยเมยของอังกฤษ และต่อมาเป็นคำปฏิเสธอย่างเด็ดขาดที่จะไม่ยอมเข้าแทรกแซงในความขัดแย้งระหว่างไทยกับฝรั่งเศส ทำให้พระองค์ทรงผิดหวังเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ที่ฝรั่งเศสเสนอเงื่อนไขทั้งหมดมา พระองค์และบรรดาที่ปรึกษาาก็ถูกโจมตีด้วยบัตรสนเท่ห์หลายร้อยฉบับ

ภาพแสดงเหตุการณ์ ร.ศ.๑๑๒ ที่กองเรือรบ
ฝรั่งเศส ๒ ลำประกอบด้วย เรือแอง กองสตันซ์
และเรือโคเมท โดยมีเรือสินค้าฝรั่งเศสชื่อเยเบ
เซย์ เป็นเรือนำร่องได้แล่นกระบวนเรียงตามกัน
ล่องน่านน้ำประเทศสยาม โดยมีได้มีการแจ้ง
ล่องหน้า ดังนั้นเพื่อเป็นการรักษาน่านน้ำของ
ประเทศ นายทหารที่เฝ้าป้อมพระจุลฯ จึงได้สั่งยิง
ปืนใหญ่เตือน และได้มีการยิงตอบโต้กันที่สุดใน
ณ บริเวณป้อมพระ จุลจอมเกล้า ฯ ปากน้ำ
สมุทรปราการ

ผลคือ เรือรบฝรั่งเศสล่มไป ๑ ลำ ส่วนอีกลำ
ล่องน่านน้ำเข้าสู่แม่น้ำเจ้าพระยาไปจนถึงหน้า
พระบรมมหาราชวังได้ เป็นจุดเริ่มต้นที่ฝรั่งเศส
เรียกค่าไถ่บ้านเมืองจำนวนมหาศาล

ย ในบรรยากาศและความรู้สึกที่ถูกอังกฤษทอดทิ้งนี่เอง ที่กรมหลวงเทเวศร์วงศ์โรโปการ เสนาบดีว่าการต่างประเทศของพระองค์
ทรงเห็นความจำเป็นที่จะต้องลงพระนามในสนธิสัญญาสงบศึก การลงนามครั้งนี้ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างพระองค์ กับกรมหลวงเทเวศร์วงศ์โรโปการ
มีการวิพากษ์วิจารณ์กันในวงข้าราชการชั้นสูงว่า ทรงลงพระนามไปโดยมิได้รับพระราชานุมัติ และขัดต่อพระราชประสงค์ของพระองค์ ย ย ย ย ย ย ย ย
ย เมื่อกรมหลวงเทเวศร์วงศ์โรโปการ ทรงถูกตัดทานจากที่ประชุมเสนาบดีชั้นผู้ใหญ่ อีกทั้งทรงสูญเสียความไว้วางพระทัยของพระเจ้าอยู่หัว ย
กรมหลวงเทเวศร์วงศ์โรโปการ ก็ทรงยอมรับว่าได้ทรงกระทำการนอกพระบรมราชโองการ และมีได้ทรงรับพระราชานุมัติอย่างชัดเจนให้ลงพระนาม
ในสภาพดังกล่าวพระองค์จึงขอกราบบังคมทูลขอลาออกจากตำแหน่ง ทว่าพระเจ้าอยู่หัวก็ยังคงให้พระองค์ทรงรั้งตำแหน่งหน้าที่เดิมอยู่ต่อไป
ระหว่างนั้นความสัมพันธ์ระหว่างเสนาบดีว่าการต่างประเทศกับนายโรแลง ซาเกอแมง
นักกฎหมายชาวเบลเยียมที่ประเทศอังกฤษแนะนำให้มาเป็นที่ปรึกษาส่วนพระองค์ก็ตึงเครียดขึ้น ฝ่ายกรมหลวงเทเวศร์วงศ์โรโปการ ทรงมีลายพระหัตถ์ถึงซาเกอแมง
ตำหนิว่า

ย โ ท่านเองก็ไว้ใจพวกอังกฤษมากเกินไป พระเจ้าอยู่หัวทรงเคยหวังพึ่งอังกฤษ
ที่เดียว

ย โ ดั่งปรากฏเป็นพระราชหัตถเลขาว่า

ย ย ย ย ย ย ย โ ฉันทรู้ตัวชัดอยู่ว่า ถ้าความเป็นเอกราชของกรุงสยามได้สุดสิ้นไปเมื่อใด ชีวิตเรานั้นก็คงจะสุดสิ้นไปเมื่อนั้นโ
ครั้งนั้นราชสำนักกรุงเทพฯ ตกอยู่ในสภาพพุนวายและสับสนอลหม่าน บรรดาผู้ที่กำกับดูแลราชการงานเมืองต่างก็พากันท้อแท้สิ้นหวัง
เบื้องหน้า

ย ย ย ย ย ย ย ย

ราชสำนักเกิดความแตกแยกกันอย่างมาก ในระหว่างที่รอคำตอบทางราชสำนักสยามอยู่นั้น มีเรือรบฝรั่งเศสคุมเชิงอยู่ที่หน้าสถานทูตฝรั่งเศส ริมทำนน้ำสี่พระยาถึง ๓ ลำ
คือ รอกกรมมาสสมทบของกองเรือรบชุดใหม่ที่ถูกรับเข้ามาหนูนอีก ๙ ลำ ซึ่งทำให้ภายในอีก ๒-๓ วันข้างหน้าอ่าวไทยจะกลายเป็นฐานทัพเรือเล็กๆ ของฝรั่งเศส
นอกดินแดนฝรั่งเศส และเต็มไปด้วยความได้เปรียบของฝ่ายศัตรูที่ยังนานวันเข้าเหตุการณ์ดูเหมือนจะยิ่งตึงเครียดและใกล้แตกหักเขาทุกขณะ
มกระวนกระวายพระทัยว่า โ ...เวลานี้ตกเป็นกบอยู่ในกะลาครอบอึดอัด...

The French Wolf and the Siamese Lamb.

การ์ตูนต่างชาติเขียนล้อเลียน
เหตุการณ์ในช่วงนั้นว่า
“The French Wolf and
the Siamese Lamb.”

ย ย ย ย ย ย ย ย แต่ปรากฏว่าฝ่ายฝรั่งเศสได้ถอนทหารไปจากจังหวัดจันทบุรี แล้วไปยึดจังหวัดตราดแทน เพื่อเรียกร้องต่อไปอีก การไปยึดจังหวัดตราดนั้นก็ไม่มีติดอะไรกับการยึดจังหวัดจันทบุรีด้วย เพราะเกาะทั้งหลายได้แหลมสิ่งหลังไปจนถึงเกาะกูดยังคงอยู่ในความยึดครองของฝรั่งเศสด้วย และเพื่อให้ฝรั่งเศสไปจากจังหวัดตราดทำให้ไทยต้องเสียพระตะบอง เสียมราฐและศรีโสภณอีก เป็นอันว่านับแต่เกิดการรบที่ปากน้ำเจ้าพระยาเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๓๖ (ร.ศ. ๑๑๒) จนถึง วันที่ ย ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๑ ซึ่งเป็นวันที่ฝรั่งเศสถอนทหารออกไปจากจังหวัดตราด นับเป็นเวลาถึง ๑๕ ปี ที่ไทยเราได้ตกอยู่ในฐานะถูกบีบบังคับจากฝ่ายฝรั่งเศสเรื่อยมา และต้องเสียดินแดนให้แก่ฝรั่งเศสมากมายเพื่อรักษาไว้ ซึ่งสิทธิในความเป็นเอกราชของเราต่อไปย ย ย ย